

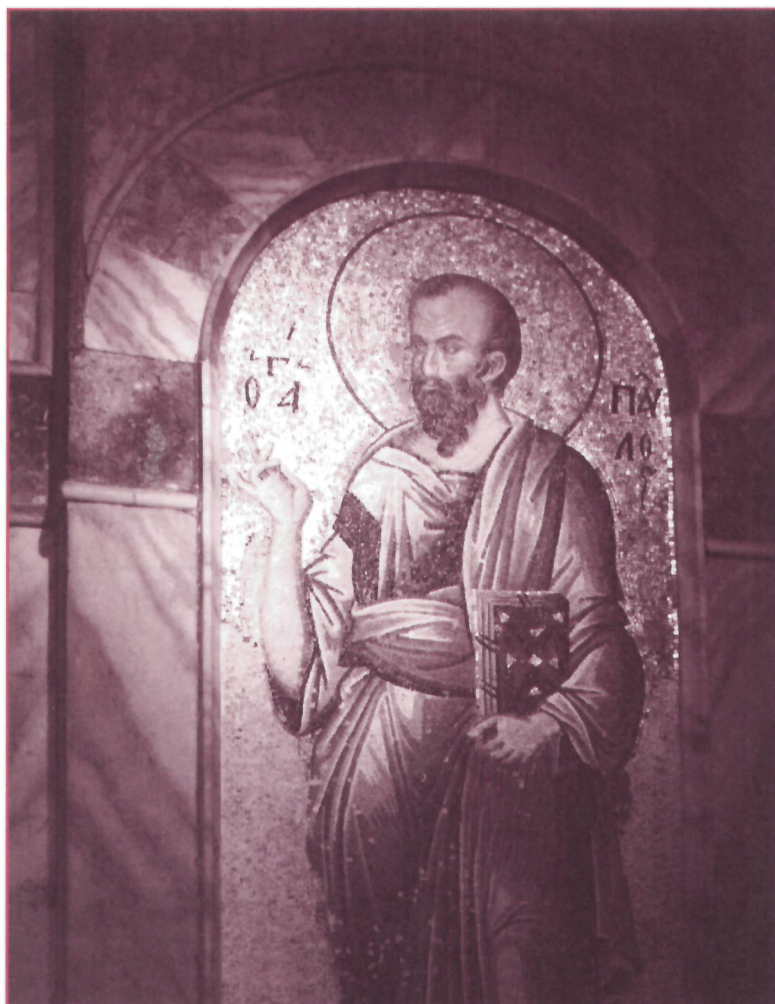
»V meni živi Kristus« Gal 2,20

BOŽJA BESEDA DANES 3

Revija Slovenskega bibličnega gibanja ISSN 131-5772 XVI (2009)

IZ LETA APOSTOLA PAVLA (28. 6. 2008–29. 6. 2009)

V LETO DUHOVNIŠTVA (19. 6. 2009–11. 6. 2010)

»Saj ne oznanjamo sebe, ampak Jezusa Kristusa, Gospoda« 2 Kor 4,5

Mozaik sv. Pavla v nekdanji cerkvi, sedaj muzeju Chora v Carigradu

UVODNA BESEDA

Dr. Snežna Večko,
predsednica SBG in urednica,

Leto apostola Pavla se je sklenilo, nanovo odkriti in poglobljeni zakladi njegovega nauka pa nas spremljajo kot popotnica na nadaljnji poti. V tej številki Božje besede danes nas Pavlova beseda vodi v boju med mesom in Duhom, ki je tako rekoč stalen. Le da se včasih odvija med manj pomembnimi odločitvami, drugič pa se razplamti v dramatične razsežnosti. Tak boj je dobojevala 33 letna Severnokorejka Ri Hyon-ok, ki je bila 16. junija usmrčena, ker je delila Sveta pisma. Njen mož in trije otroci zatem odpeljani v koncentracijsko

taborišče. Ta mučenka biblične pastoralne je naša priprošnjica, da bi se tudi mi mogli do kraja držati Božje besede, ki kakor oster meč razsoja naša dejanja in njihove skrite vzgibe (prim. Heb 4,12-13).

Razveseljivo je, da Božja beseda osvaja človeška srca. Predsednik Katoliške biblične federacije, msgr. škof dr. Vincenzo Paglia, je to pokazal v izsledkih ankete »Branje Svetega pisma«, ki so jo izvedli lani v več deželah. Ugotavlja, da je vzpodbuda 2. vatikanskega cerkvenega zbora, naj bo Sveto pismo duša duhovnega in pastoralnega življenja, pokrenila močno zavzetost za Božjo besedo. Izsledke analize je povzel in hkrati naslovil z »Žeja po besedi«, dal pa jim je podnaslov »Sveto pismo v rokah ponižnih in ubogih ljudi«.

To žejo bomo lahko pri nas ponovno tešili na svetopisemskem maratonu od 4. do 11. oktobra v

cerkvi svetega Jožefa v Ljubljani (glej oglas). Lepo vabljeni k temu izrednemu čaščenju Božje besede, po katerem se nam Bog razodeva na močan način.

Kot smo napovedali v prejšnjih številkah, letos vseslovenskega letnega srečanja SBG v jeseni ne bo, ker ga je nadomestilo romanje ob sklepu leta apostola Pavla v Št. Pavel. Naslednje leto se bo na svetopisemsko nedeljo v eni od župnij koprške škofije ponovno odvijalo srečanje bibličnih skupin. Temu dogajanju se bomo pridružili tudi člani iz drugih škofij in se bomo tako srečali tudi na vseslovenski ravni.

V preteklih mesecih se je Katoliška biblična federacija nekoliko reorganizirala. Poleg zamenjav v osebju je prestavila sedež iz Stuttgarta v St. Ottilien. Želimo, da še naprej uspešno približuje ljudem Božjo besedo.

Božja beseda danes je revija, ki jo izdaja Slovensko biblično gibanje.

Revija izhaja štirikrat letno (marca, junija, septembra in decembra).

Naslov gibanja in uredništva:

Poljanska 2, 1000 Ljubljana,
tel.: (01)43-14-278, (01)43-25-105 in
(02)25-24-472, <http://sbg.rkc.si/>

Uredniški odbor:

doc. dr. s. Snežna Večko (odgovorna urednica), terezija.vecko@guest.arnes.si
doc. dr. Marijan Peklaj (zanima me), marijan.peklaj@guest.arnes.si
prof. Bogomir Trošt (dogajanja)

Cena: posamezna številka 1,25 EUR,
celoletna naročnina 5,00 EUR;

Transakcijski račun pri Krekovi banki:
št.: SI56 2420 0900 4563 958

Priloga in izvedba Salve d.o.o. Ljubljana

Vsebina

UVODNA BESEDA (doc. dr. s. Snežna Večko)	2
PO LETU APOSTOLA PAVLA Pavlova antropologija – nasprotje med mesom in duhom (Lidija Gunjević)	3
Mozaik misli o Pavlu	8
SVETOPISEMSKO POTOVANJE Pavlova tiha leta (Majda Kočar, Barbara Salobir in Pavle Berden)	9
DOGAJANJE Letno srečanje voditeljev bibličnih gibanj Srednje Evrope (Dr. Rudolf Koncilija, podpredsednik SBG)	13
Dom duhovnosti Kančevci	13
BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN (Pripravila s. Metka Tušar)	14

PO LETU APOSTOLA PAVLA

Lidija Gunjević

PAVLOVA ANTROPOLOGIJA – NASPROTJE MED MESOM IN DUHOM

Pismo Galačanom 5,13-26¹

Pavlovo Pismo Galačanom je poleg Pisma Rimljanom najodličnejša utemeljitev opravičenja po veri in ne po delih Mojzesove postave. Na tem temelju Pavel gradi vizijo krščanske svobode, ki je celostno, bivanjsko in osebnostno uresničenje svobode, podarjene iz vere. To svobodo so ogrožala in jo stalno ogrožajo različna, večkrat nasprotujoča si pojmovanja in ravnanja. V petem poglavju Pisma Galačanom v v. 13-26 Pavel mojstrsko zavrača zlorabo svobode in pokaže na izvor zmage v boju med mesom in Duhom:

»Vi ste namreč poklicani k svobodi, bratje. Le da vam svoboda ne bo pretveza za življenje po mesu, temveč služite drug drugemu po ljubezni. Saj je celotna postava izpolnjena v eni zapovedi, namreč: *Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe*. Če pa se med seboj grizete in obzirate, glejte, da se med seboj ne pokončate. Pravim torej: živite

1 To je del iz raziskave študentke po diplomskem študiju na Teološki fakulteti UL Lidije Gunjević. Iz hrvaščine sta prevedla Kristijan Federer in Taja Božič.

v Duhu in nikakor ne boste stregli poželenju mesa. Kajti meso si želi, kar je zoper Duha, Duh pa, kar je zoper meso. Ta dva si namreč nasprotujeta, da ne bi delali tega, kar hočete. Toda če se daste voditi Duhu, niste pod postavo. Sicer pa so dela mesa očitna. To so: nečistovanje, nečistost, razuzdanost, malikovanje, čaranje, sovraštva, prepirljivost, ljubosumnost, jeze, častihlepnosti, razprtije, strankarstva, nevoščljivosti, pijančevanja, žretja in kar je še takega. Glede tega vas vnaprej opozarjam, kakor sem vas že opozoril: tisti, ki počenjajo takšne stvari, ne bodo podedovali Božjega kraljestva. Sad Duha pa je: ljubezen, veselje, mir, potrpežljivost, blagost, dobrotljivost, zvestoba, krotkost, samoobvladanje. Zoper te stvari ni postave. Tisti, ki pripadajo Kristusu Jezusu, so križali svoje meso s strastmi in poželenji vred. Če živimo po Duhu, tudi delajmo po Duhu. Nikar ne iščimo prazne slave s tem, da drug drugega izzivamo in drug drugemu zavidamo« (Gal 5,13-26).

1. Uvod

Ta odlomek vsebuje močan etični značaj in biblicisti ga razlagajo na različne načine. Etično ali moralno vprašanje, »kaj pomeni živeti krščansko življenje«, je privedlo do dveh v osnovi različnih stališč. Po prvem je krščansko življenje življenje stalnega, nenehnega boja; resnično zmago lahko kristjani doživijo šele v življenju, ki sledi. Torej, verniki grešijo zaradi človeške, tele-

sne vključenosti v padlo Adamovo naravo. Borba med mesom in duhom² je stalna in se odvija v času med sedanostjo in dobo, ki sledi. Kristusovo odrešenje bo izpolnjeno v prenovitvi teles, ko bo Jezus Kristus s svojim prihodom obudil mrtve in bodo sprejeli »duhovna telesa« (1 Kor 15, 42-54; 2 Kor 5,1-5).³

Nasprotna temu stališču je trditev, da kristjani lahko pričakujejo izkušnjo stalne zmage nad grehom s pomočjo Božjega Duha in da je prava zmaga mogoča tudi že v tem življenju. Hoja v Duhu in ugajanje Gospodu je mogoče v sedanjem času. Prav tako Sveti Duh omogoča nove in dobre možnosti ne samo za posameznika in skupnost, temveč tudi za človeštvo. Biti vernik pomeni živeti v Duhu, kar vpliva na vernikovo lastno življenje ter s tem tudi na sedanji svet.⁴

Predstavili bomo Pavlov prikaz borbe med mesom in Duhom v Gal 5,13-26, pred tem pa bomo na kratko podali interpretacijo te

2 V Pavlovem etičnem kontekstu ni velike razlike med *soma* (σῶμα – ki označuje telo, pa tudi človekovo osebo, človeka kot celoto) in *pneuma* (πνεῦμα – ki označuje dušo, duh, življenje). Pač pa obstaja razlika med *pneuma* in *sarx* (σὰρξ – ki označuje meso). Za Pavla *soma* ni grešna, ampak poudarja, da človekovo fizično telo *soma* tudi v sedanji eksistenci pripada Bogu in potemtakem vključuje odrešensko delo Jezusa Kristusa, tj. križanje, vstajanje in delovanje Svetega Duha. Konflikt obstaja med *sarx* in *pneuma*.

3 Gerald F. Hawthorne, Ralph P. Martin, Daniel G. Reid (ur.), *Dictionary of Paul and His Letters*. IVP, Leicester 1993, str. 409

4 Gerald F. Hawthorne, Ralph P. Martin, Daniel G. Reid, *ibid.*, str. 409

teme pri Tomažu Akvinskem ter nekatere poskuse današnjih razlag.

2. Nauk Tomaža Akvinskega in nekatere novejšje razlage

Srednjeveški teolog, angelski učitelj, radikalni aristotelovec, Tomaž Akvinski, vidi nasprotje med mesom in duhom kot obstoječo napetost, ki je povzročena s strani določenega razloga ali strasti. Če spreobrnjena oseba v svojem življenju sledi dobremu razlogu, bo mogla delati dobro. V nasprotnem primeru, če bo sledila strasti, bo delala zlo.⁵ Za Akvinskega obstajata dve gonilni sili. Prva je moč težnje, ki povzroča, da se nekaj zgodi, in delovanje te težnje v duši se ne odvija brez sodelovanja s telesom; nasprotno, jeza in veselje ter vsa podobna nagnjenja se pojavljajo s spremljevalnimi telesnim spremembami. Druga gonilna sila je tista, ki neko dejavnost izvaja v delo. Ona usposablja telesne ude, da izvršijo naloge moči težnje. Ne spodbuja delovanja, ampak ga sprejema.⁶ Volja je usmerjena k tistemu, kar je dobro. Toda, če se človek odmakne od tistega, kar je dobro, zaradi čutnega čustva ali trenutnega razpoloženja, na osnovi naravno usmerjene volje, postaja suženj tega. Vendar Sveti Duh usmerja voljo k resničnemu dobremu, h kateremu je po naravi usmerjena. On odpravlja suženjstvo, po katerem človek postaja suženj greha in strasti, ter deluje proti usmerjanju te volje. Prav tako odpravlja tudi suženjsko držo, zaradi katere človek proti gibanju volje deluje po postavi kot suženj postave, ne pa kot prijatelj.⁷ »Toda

če se daste voditi Duhu, niste pod postavo« (Gal 5,18). Sveti Duh usmrti mesena dela, ker mesena strast odvrta od resničnega dobrega, h kateremu Sveti Duh z ljubeznijo usmerja.⁸

Danes nekateri teologi razpravljajo o tej nasprotnosti v terminih notranjega boja posameznika in razumejo *sarx* kot abstraktni antropološki opis kristjana samega. Ozirajoč se na Pavla gledajo na sedanjost kot na eshatološki čas napetosti med starim in novim stvarjenjem, oziroma med 'že' in 'še ne'. Ta napetost se pojavlja, ker verniki živijo v prekrivajočem se času in pripadajo enemu in drugemu hkra-ti. Zaradi tega so kristjani istočasno 'meseni' in 'duhovni'. Verniki so v nenehni borbi med duhom in mesom, med 'že' in 'še ne', med starim in novim človekom. Drugi razlagajo nasprotje med *sarx* in *pneuma* v Gal 5,17 kot Pavlov namen, da opiše krščansko izkušnjo etične borbe. *Sarx* in *pneuma* sta 'teološki okrajšavi' v Pavlovem argumentu, ko opredeljuje dve skupini Božjega ljudstva v Galatiji. Zanj 'meso-skupnost' pomeni Jude, ki predstavljajo skupnost stare 'Mojzesove postave', medtem ko 'Duh-skupnost' predstavlja galačanske krščanske vernike, ki sledijo resničnemu evangeliju, ki jim ga je pridigal apostol Pavel. Ena skupnost je od mesa, a druga od Duha.⁹ Nekateri drugi te-

veku da dobro deluje, se s tem misli, da on v človeku stori dobra dejanja. Božja pomoč je vzrok človekovih dobrih dejanj, zavestno, a ne prisilno. Za izbiro delanja dobrega ali zla je odgovorna človekova volja in njegov cilj. Nekateri strasti duše so vodene s tistim, kar je dobro, kot npr. ljubezen in radost, druge s tistim, kar je zlo, kot npr. strah in žalost. »Kajti meso si želi, kar je zoper Duha, Duh pa, kar je zoper meso« (Gal 5,17).

8 T. Akvinski, *Suma protiv pogana*, Krščanska sadašnjost Zagreb, 1994., pogl. 22, str. 843

9 Walter Russell, *Does the Christian*

ologi razlagajo, da kristjani lahko izkusijo trajno zmago nad grehom po Duhu in da ta borba ni notranji konflikt v eni sami duši. Nasprotje meso/Duh ni antropološki, ampak eshatološki pojem. Ta napetost se nanaša na Božje ljudstvo, ki živi prihodnje življenje v svetu, kjer je meso še vedno aktivno.¹⁰ G. Fee opisuje *sarx* kot stvarnost, ki je obstajala pred poznavanjem Jezusa Kristusa in njegovih vrednot. Življenje v mesu je življenje, živeto 'pred ali zunaj Kristusa', v nasprotju s tem je življenje v Duhu kot nova vrsta bivanja, ki je spodbujena s strani Kristusa in Duha. Kristjani so vodeni od Duha in okrepljeni z njim, tako da lahko živijo zmago-slavno življenje. Kristjani niso več vodeni od mesa *sarx*. Četudi živijo v svetu, ki mu gospoduje meso, hodijo v Duhu, se dajo voditi Duhu. Čeprav včasih ne delajo tega, kar hočejo, so vodeni od Duha v vsakem duhovnem boju in on jim v njem pomaga.¹¹

Božje ljudstvo mora prinašati radikalno drugačno ponudbo svetu okrog nas. Kristjani živijo v mesu v smislu človeškega življenja v sedanjosti, vendar v njem niso vodeni od navodil mesa. Zaradi prekrivajoče se dobe med 'že in še ne' stara doba še ni končana in zato se morajo učiti hoditi z Duhom, biti v Duhu, držati se Duha in sijati v Duhu. Če vse to storijo, se ne bodo ravnali po navodilih mesa, kajti Duh usposablja tiste, ki hodijo z Njim. Tisti, ki živijo življenje zunaj Kristusa, pa »ne bodo podedovali Božjega kraljestva« (Gal 5,21). Kristjani morajo

Have 'flesh' in Gal 5:13-26? V Journal of the Evangelical Theological Society, Vol. 36, št. 2, str. 182-186

10 G. Fee, *Paul, the Spirit and the People of God*, Hendrickson Peabody, 1996, str. 126-130

11 G. Fee, *Paul, the Spirit and the People of God*, str. 133

5 T. Aquinas, *Summa Theologica*, Vol 1, Christian Classics, Maryland 1981., Q 95, str. 483

6 T. Vereš, *Toma Akvinski – Izabrana dela*, Globus Zagreb, 1980., Pitanje 75, str. 192

7 Bog z svojo pomočjo ne sili človeka, da prav deluje. Ko Sveti Duh pomaga člo-

biti močno povezani v skupnosti, da bodo lahko kot posamezniki čim bolj podobni Kristusu.¹²

3. Nasprotje meso/duh v kontekstu Pisma Galačanom

Da bi razumeli nasprotje med mesom in duhom, je potrebno premisliti celoten potek Pavlovega dokazovanja v Pismu Galačanom. Očitno je, da to nasprotje deluje kot osnova, na kateri apostol gradi svoj najpomembnejši argument. S tem nasprotjem začenja v prvih dveh poglavjih, poudarjajoč kontrast med svojim, od Boga prejetim evangelijem, in drugim evangelijem, ki je narejen od človeka (1,9-11). Antitetična uporaba *sarx* in *pneuma* se prvič pojavi v Gal 3,3. Apostol pokaže, da dar Duha, ki je znak prejetega Abrahamovega blagoslova, ni sad človeškega napora, temveč dar zaradi njihove vere v sporočilo resničnega evangelija, ki jim ga je oznanjal. V 4,21-31 Pavel nadaljuje to antitezo, kjer v primeru Izmaela in Izaka poudarja, da je tisti, ki je resnični, obljubljeni Abrahamov sin, to zaradi posedovanja daru Duha in zaradi rojstva, kakršno je rojstvo Izaka, *kata pneuma*. Nasprotje temu so tisti, ki iščejo znak na mesu, npr. obrezo, ti so rojeni po mesu, *kata sarka* in njihov predstavnik je Izmael.

V zadnjih dveh poglavjih Pavel postavlja v nasprotje dva načina vedenja. Na eni strani jim je resnični evangelij, ki ga je oznanjal Pavel, dal resničen pomen za duhovno rast, njihovo resnično identiteto Abrahamovih sinov, ki so rojeni *kata pneuma*; prav tako so jim bila dana navodila za pravo ravnanje *kata pneuma*. Nasprotno temu je izvrševanje sporočila, ki je narejeno

od človeka in ki so ga Judje poudarjali v človeški vnemi ter zaradi tega izgubili pravo, resnično identiteto Abrahamovih sinov. Tako so rojeni *kata sarka* in pripadniki tistih, ki živijo *kata sarka*. Edina sprememba, ki je predstavljena Galačanom, je njihova možnost izbire.¹³

Da bi prišli do pravega razumevanja nasprotja meso/Duh, odnosa ljudi, ki so rojeni *kata sarka* in tistih, ki so rojeni *kata pneuma*, se je potrebno še nadalje poglobiti v Pismo Galačanom.

4.1 Ozadje in tema Pisma Galačanom

V obdobju svojih prvih misijonskih potovanj je apostol v Mali Aziji oznanjal sporočilo, da odrešenje prejmemo po veri v Jezusa Kristusa. Mnogi njegovi poslušalci so sprejeli odrešensko sporočilo Kristusovega evangelija. Tako so nastale cerkve, med njimi tudi v Galaciji. Ko pa je Pavel odšel iz Galacije, so v cerkev prišli lažni učitelji, judaisti, in prinesli krive nauke. Poučevali so, da odrešenje sicer prihaja po veri v Kristusa, ampak da to ni dovolj ter da je potrebno izpolnjevanje postave, posebej obreze (Gal 5,2; 6,12). Uporno so zanikali Kristusov križ (6,12).¹⁴ Pavel je bil prisiljen hitro

13 M. V. Marcelaru, *Istraživačka radnja – Contradiction between flesh/spirit in Galatians*, ETF Osijek, 1999

14 Judaisti so uporno zahtevali, da se verniki iz poganstva obrežejo, da bi bili odrešeni. Zakonodaja je zahtevala od ljudi, da vrše v polnosti vso postavo. Torej, tisti ki so se dali obrezati, so bili dolžni izpolnjevati vso postavo. Pavel odgovarja, da je zanašanje na obrezo razvrednotenje Kristusa. "Tisti, ki iščete opravičenje v postavi, nimate nič več skupnega s Kristusom: odpadli ste od milosti" (Gal 5,4). Pavel jim pove, da ne morejo imeti dveh odrešenikov; naj se odločijo za Kristusa ali za postavo. V primeru, da izberejo postavo, se oddaljujejo od Kristusa, ki je edina pot upanja v pravičnost in odreše-

in odločno ukrepati; to je storil s Pismom Galačanom. V njem se odraža resnični značaj odrešenja, ki je milost in ne plačilo za delno ali popolno izpolnjevanje postave. Pavel jasno poudarja, da je kristjan mrtev za postavo in naj živi življenje svetosti v moči, ki mu jo daje Sveti Duh.¹⁵ Krščansko življenje je občestvo s Sinom Božjim. Življenje v mesu, ki je zadovoljno z lastno svojstvenostjo, zanj več ne obstaja; to je življenje grešnika v stanju smrtnosti oziroma življenje v mesu. Nasprotje temu je življenje v Duhu oziroma življenje povečičanega Kristusa v verniku. Vera odpira človeka temu življenju v Kristusovi ljubezni.¹⁶

4.2 Sarx/pneuma v Gal 3,3 in Abrahamova vera

Antitetična uporaba besed *sarx* in *pneuma* se začne v tretjem poglavju. Pavel govori Galačanom, da so začeli krščansko kariero z Duhom in jih vpraša, če so zmožni videti, da je dovršenost te kariere lahko najnižji plan 'mesa'. 'Meso' tukaj ne pomeni enostavno fizično, materialno telo, ampak obnovljeno človeško naravo, ki podlega človeškim slabostim. Po njegovi izkušnji legalna dela pomenijo življenje po navodilih 'mesa' in ne po navodilih 'Duha'.¹⁷ Torej, *sarx* in *pneuma* določata v človekovem življenju dve smeri ali ureditvi. Če je človek v ureditvi Duha, je tudi njegov izvor v Duhu in se z vero od-

nje, se odpovedujejo Kristusovemu križu. Kristusov križ budi v človeku grozo, ker križ poudarja, da človek ne more zaslužiti svoje odrešenje.

15 William MacDonald, *Komentar Novoga zavjeta*, EuroLiber Zagreb, 1999, str. 306

16 M. J. Fučak, *Novi zavjet s uvodnima i bilješkama Ekumenskog prijevoda Biblije*, Krščanska sadašnjost, Zagreb 1992, str. 526

17 F. F. Bruce, *Commentary on Galatians*, Eerdmans, Grand Rapids 1982, str. 150

12 G. Fee, *ibid*, str. 137-138

pira njegovemu delovanju. Z druge strani, če človek želi, da je sam sebi izvor in sam izvršuje dela postave, je 'mesen'. Ko Sveti Duh deluje na 'meso', ki mu je odprto, pride do osvoboditve človeka. Pod delovanjem Svetega Duha človek postaja 'sin' Božji, medtem ko je 'mesen' človek podjarmljen grehu, od katerega se sam ne more osvoboditi.¹⁸

Apostol povezuje duhovna doživljanja Galačanov s podobno Abrahamovo izkušnjo. V Gal 3,6 pravi, da je Abraham, kot tudi Galačani, verjel Bogu in Bog je to vero sprejel oziroma njegovo zaupanje upošteval kot pravičnost. Abraham je spoznal, da ne more nič storiti sam po sebi in je zato sprejel položaj popolne odvisnosti od Boga. Zaradi tega Pavel poudarja, da so Abrahamovi sinovi tisti, ki verujejo. Abraham je bil odrešen po veri. Prav tako bodo na tak način, z vero, odrešeni tudi ostali narodi (prim. 1 Mz 12,3). Z blagoslovom Abrahama, ki je vernik, so blagoslovljeni tisti, ki verujejo.¹⁹

4.2.1 Postava proti obljubi – Gal 3,10-18

Pavel dokazuje, da postava ne prinaša blagoslova, ampak edino prekletstvo. Vsi tisti, ki poskušajo pridobiti Božjo naklonjenost na osnovi pokorščine postavi, so pod prekletstvom, oziroma obsojeni na smrt. Postava zahteva popolno pokorščino in kazen za kršenje njenih zapovedi je smrt, ravno zaradi tega je postava prekleto. Kristus je plačal kazen smrti, ki jo je postava zahtevala, ter osvobodil tiste, ki so bili

18 W. Russell, *Does the Christian have 'flesh' in Gal 5:13-26?* Journal of the Evangelical Theological Society, vol 36, št. 2, 1993, str. 184

19 W. MacDonald, *Komentar Novog zavjeta*, str. 315

pod postavo. Človek je osvobojen postave zaradi Kristusa, ki je v smrt odnesel prekletstvo postave. V 5 Mz 21,22 postava uči, da se obsojene zločince obesi na drevo kot znak, da so pod Božjim prekletstvom. Zaradi tega je Jezus Kristus moral postati prekletstvo, da bi Bog z milostjo prišel tako do Judov kot do poganov. Zdaj so v Jezusu Kristusu, ki je Abrahamov potomec, blagoslovljeni narodi.²⁰

4.2.2 Izak in Izmael – kata pneuma in kata sarka – Gal 4,21-31

Pavel osvetljuje nasprotje med mesom in Duhom s prisposodbo o Hagari in Sari ter njunih sinovih. »In kakor je takrat tisti, ki je bil rojen po mesu, preganjal tistega, ki je bil rojen po duhu, tako se dogaja tudi zdaj« (Gal 4,29). Pavel vidi v tej borbi načelo, ki še obstaja – to je nasprotje med mesom in Duhom.²¹ Pavel poudarja, da se postava in milost ne moreta pomešati. Ni možno podedovati Božjih blagoslovov na osnovi zaslug mesa. Tisti, ki so zaupali v Kristusa, nimajo zveze s postavo, ampak so otroci svobodne žene in prevzemajo družbeni položaj svoje matere. Vsi takšni so usposobljeni po Svetem Duhu, da živijo življenje, ki je v skladu z njihovim položajem.

V poslednjih dveh poglavjih pisma Galačanom apostol predstavlja svoj tretji argument, ki stoji kot koren za premoč njegovega evangelija. V teh dveh poslednjih poglavjih Pavel kliče k celoviti notranji moralni spremembi, ki jo uresničuje 'svoboda' evangelija. Tako začne, da bi Galačani pravilno razumeli njegovo pojmovanje 'svobode'. Če

20 W. MacDonald, *ibid.*, str. 316

21 G. W. Hansen, *Galatians*, str. 137-150

svoboda postane razuzdanost, se bodo uresničili najmračnejši dvomi judaistov in Galačani bodo prispeli v hujše stanje kot prej. V tem kontekstu Pavel govori, da je kristjan osvobojen od postave, ampak ni brezzakonski. Gledajoč ta odnos, poglavji predstavljata krono celotnega pisma.²² Tukaj Pavel išče premoč svojega evangelija v odnosu do etike in moralnosti Galačanov. Njegov evangelij daje edino veljavno navodilo za njihovo vedenje, in to je Sveti Duh in ne obreza ter izvrševanje postave.²³

4.3 Razlaga Gal 5,13-26

Apostol v vrstici 13 spominja Galačane, da je svoboda pomembna oznaka krščanskega življenja. Svoboda, o kateri govori, je Božji dar, ki je utemeljen od Boga v Jezusu Kristusu. Takšno svobodo je treba gledati kot možnost, s katero moremo v ljubezni služiti drug drugemu, 'treba je postati suženj drug drugemu'.²⁴ Torej, krščanska svoboda ne dopušča greha, ampak spodbuja služenje z ljubeznijo. Pavel pokaže, da je tisto, kar je postava zahtevala, a ni mogla uresničiti, dejansko to, kar nastaja, ko se živi krščanska svoboda (v. 14). Ko vztraja pri svojem argumentu v 5,16-24, se vrača nazaj na nasprotje med *sark* in *pneuma*. Krščansko življenje svobode je vodeno in omogočeno zaradi Svetega Duha. Kristjani niso zapušteni, da živijo iz svojega lastnega izvira, temveč Duh Božji biva v njih ter udejanja v njih zapoved ljubezni. Pavel opozarja svoje bralce, naj

22 R. A. Cole, *Poslanica Galačanima*, str. 133

23 J. M. Barclay, *Obedying the Truth: A Study of Paul's Ethics in Galatians*. The Banner of Truth Trust, Edinburgh 1978, str. 1-35

24 W. Russell, „Does the Christian have 'flesh' in Gal. 5:13-26?“, str. 185

živijo in delajo po Duhu. Tisti, ki živijo po Duhu, ostajajo v občestvu s Kristusom in se odločajo v skladu z njegovo svetostjo. To pomeni biti prevzet s Kristusom, ker je poslanstvo Duha, da povezuje vernike z Jezusom Kristusom. Ko se živi v Duhu, sta meso in lastno življenje mrtva. Ni mogoče biti istočasno prevzet s Kristusom in grehom.²⁵ Pavel poudarja nasprotje med 'deli mesa' in 'sodom Duha' v upanju, da bodo njegovi bralci prisiljeni izbrati njegov evangelij, vse dokler je njegov argument povezan z močjo Duha. Apostol uporablja izraze, kot so živeti po Duhu, delati po Duhu, sad Duha.²⁶

Po katalogu pregreh Pavel govori o katalogu vrtilin v vrsticah 22-23. Ta seznam kvalitete ne predstavlja novi seznam postave ali moralnega kodeksa, ki se mora izpolnjevati, temveč je to sad bivanja in življenja po Duhu. To je življenje v harmoniji z Bogom in drugimi ljudmi. Takšno nadnaravno dejanje Božje milosti

25 W. MacDonald, str. 326

26 S tem Pavel prepričuje svoje bralce, da so 'tisti, ki pripadajo Jezusu Kristusu', postali s svojim krstom soudeleženci v njegovi smrti in so usposobljeni, da sprejmejo novo življenjsko pot. Torej, oni so križali svoje meso s strastmi in poželenji vred. Pavel prehaja na premišljanje različnosti, ki jo prisotnost Duha izvaja v človekovem življenju. Prvo daje popis slabih stvari, ki so svojstvene poganstvu njegovega časa (v. 19-22). To so grehi zoper skupnost in takšen katalog dejanj kaže na destruktivno skupnost. Ta lista opisuje človeško vedenje, ljudje, ki vršijo ta dela mesa, ravnajo tako, kot jim svet nalaga. Tisti, ki tako delajo, kažejo, da nimajo preobrazujočega daru vere. Kristjan kaže stvarnost 'vere, ki opravičuje' in stvarnost novega 'življenja v Kristusu', ki je v njem; to vodi do radikalne prekinitev z vsemi 'deli mesa'. Za Pavla ima 'podedovanje' in 'ne podedovanje' Božjega kraljestva eshatološki značaj in določeno je po tem, kar ni ali je vernik. 'Dela mesa' ne opisujejo vedenja vernika ali nevernika. To ne pomeni, da vernik ne more nikoli storiti takšne vrste greha, ampak Pavel poudarja, da 'tisti, ki počenajajo takšne stvari' tj. žive na takšen način, ne bodo dedovali skupaj z Božjim ljudstvom.

je sad Duha.²⁷ On hrani in vzgaja skupnost, kar privede do izgradnje skupnosti. Pavel izbere ljubezen kot prvo največjo krščansko vrlino, ki jo je tudi opisal v 1 Kor 13. Izkazovanje ljubezni ni opisano kot 'delo', temveč je, skupaj z ostalimi, sad preobrazujoče prisotnosti Božjega Duha, ki biva znotraj kristjana.²⁸

V Gal 5,13-26 apostol Pavel predstavlja dve nasprotji. Z ene strani, Galačane, ki so privrženci skupnosti mesa oziroma privrženci drugega evangelija, ki se izraža z vedenjem mesa in se končuje z destruktivnimi odnosi, ter z druge strani, privržence skupnosti Duha oziroma privržence resničnega evangelija, ki so s služenjem v ljubezni izpolnili osnovni namen celotne Mojzesove postave.

5. Sklep

Ko Pavel govori o postavi, se to prvenstveno nanaša na sinajsko postavo, ki je za Jude njegovega časa predstavljala nekaj največjega in najsvetejšega. »Ta 'tora' – postava je bila Božja beseda, voda, ki gasi žejo, kruh, ki daje življenje, steblo, ki prinaša izvrstne sadeže. V njej so se nahajala vsa bogastva modrosti in znanja.«²⁹ Zaradi takšnih prednosti obljub, ki so se nahajale v Mojzesovi postavi, je apostol moral pojasniti namen postave. Če je Bog razodel, da bodo pogani blagoslovljeni po obljubi, dani Abrahamu, in če ta dedščina prihaja prej po obljubi kot po postavi, zakaj se potem toliko govori o postavi in zakaj je Bog dal postavo? Z ene strani je Bog dodal

27 R. John Stott, *Baptism and Fullness: The Work of the Spirit Today*. InterVarsity Press, London, 1975, str. 79

28 F. F. Bruce, *Commentary on Galatians*, str. 251

29 Stanislav Lyonnet, *Zakon ili Evandjelje*, str. 8

postavo zaradi nujnosti nadzorovanja človeškega vedenja in načina življenja in ker postava služi kot pregrada prestopku. Z druge strani pa je Bog dodal postavo, da se razodene prestopek, tako da ljudje morejo biti pod milostjo.³⁰ Postava je bila dana kot začasna stopnja do Kristusovega prihoda. Ta postava je vključevala dve sporazumni strani, Boga in Izrael. Mojzes je tukaj imel vlogo posrednika (5 Mz 5,5). Dejstvo, da je postava zahtevala posrednika, pomeni, da človek mora izvršiti svoj del dogovora. V tem se vidi slabost postave, ker je pozivala k pokorščini tiste, ki za to niso imeli moči.³¹

»Tako pa je Pismo vse zaklenilo pod greh, da bi tisti, ki verujejo, dobili obljubo iz vere v Jezusa Kristusa« (Gal 3,22). Vidimo, da Stara Zaveza pokaže, da so vsi ljudje skupaj s podložniki postave, grešniki. Nujno je, da je človek prepričan v lastno grešnost, da bi se obljuba odrešenja po veri v Jezusa Kristusa dala tistim, ki verujejo. Ko so verni Judje sprejeli krščansko vero, niso bili več pod postavo. Pogani, kakor Galačani, ki nikoli niso bili pod postavo, 'so še manj' bili pod postavo. »To se pravi, da je postava postala za nas vzgojiteljica, ki nas je vzgojila za Kristusa, da bi bili opravičeni iz vere« (Gal 3,24). Človek se ne opraviči s postavo in postava ni pravilo za življenje tistemu, ki je opravičen in ki veruje. S tem ko kristjan sprejme resnični Kristusov evangelij, postane resnični sin Božji, ki je rojen od Božjega Duha in dobiva moč, da živi po navodilih Duha.

30 F. Matera, *New Testament Ethics: The Legacies of Jesus and Paul*, John Knox Press, Westminster 1996

31 William MacDonald, *Komentar Novog zavjeta*, str. 317

MOZAIK MISLI O PAVLU

Dr. Jurij Bizjak

Tudi z Božjo besedo se nam pogosto dogaja, kakor pravi Salomon v Pregovorih o Božji modrosti: 'Razumni vidi modrost pred svojim obličjem, oči bedaka pa jo iščejo na koncu sveta' (Prg 17,24).

V letu apostola Pavla smo se lahko prepričali, da nam je tudi Pavlova 'beseda blizu, da je v naših srcih in v naših ustih' (Rim 10,8), in da je res, kar piše Korinčanom, da 'v Cerkvi raje pove pet razumljivih besed, kakor na tisoče besed, ki niso razumljive' (1 Kor 14,19).

Ob sklepu Pavlovega jubileja si za popotnico vzemimo njegovo naročilo Filipljanom: »Držite se besede življenja, da se bom lahko na Kristusov dan pohvalil, da nisem v prazno tekel in se nisem v prazno trudil!« (Flp 2,16). Apostol Kristusov, pomagaj nam, da bomo Božjo besedo jemali zares kakor ti!

Dr. Maksimilijan Matjaž

Apostol Pavel se v pismih vedno znova vrača k prelomnemu milostnemu trenutku v svojem življenju, ko ga je Kristus osvojil in prerodil (prim. Gal 1,11-2,10; Flp 3,4-14; Rim 7,7,25; 1 Tim 1,12-17). Ta vdor milosti v njegovo življenje mu je trajen vir moči in navdiha, hkrati pa želi s tem tudi pri bralcih prebuditi vero in občutljivost, da bi z novimi očmi pogledali na svoje življenje in v njem odkrili sledove Božjega delovanja. Prepoznati čudežnost lastnega življenja pomeni, doživeti ljubljenost od Kristusa in s tem odkriti smiselnost vseh posameznih vsakdanjih dogodkov svojega življenja. V Pismu Korinčanom opiše svoje srečanje s Kristusom pred Dama-

skom kot novo stvarjenjsko jutro: »Kajti Bog, ki je rekel: »Iz teme bo zasvetila luč,« je zasijal v naših srcih zaradi razsvetljenja Božjega veličastva na obličju Jezusa Kristusa« (2 Kor 4,6; prim. 1 Mz 1,3; Iz 9,1).

Kasneje se je zavedal, da ta sijaj Kristusovega obličja, ki ga je sprejel v svoje telo, prebiva v zelo krhki posodi: »Ta zaklad pa imamo v lončenih posodah, da bi bila ta presežnost moči Božja in ne iz nas« (2 Kor 4,7). S podobo lončene posode, ki spremlja vse njegovo oznanjevanje Kristusovega evangelija, izrazi najgloblje izkustvo svojega telesa. V njem so združena ekstremna nasprotja: stiska, slabotnosti, dvomi, krhkost, greh in umrljivost človeškega bitja, hkrati pa izkustvo ljubljenosti, hrepenenja in darov, ki vanj polaga Božje razodetje. Šibkost telesa se v resnici izkaže kot pogoj za rodovitnost apostolovega življenja. Le to je vedno znova ogroženo, a ne zadušeno, v dvomih, a ne obupano, zasledovano, a ne pregnano, potrto, a ne zloumljeno: »Vedno nosimo v svojem telesu Jezusovo umiranje, da bi se v našem telesu razodelo tudi Jezusovo življenje« (2 Kor 4,10). Vendar kar se mu je sprva zdelo kot pogoj, se zdaj pokaže kot posrednik, kot del oznanila evangelija. Na njem, ki je križan s Kristusom (Gal 2,19) in zaznamovan z njegovimi ranami (Gal 6,17), na trpečem in od boleznih prizadetem apostolovem telesu se izrazi notranji princip rodovitnosti krščanstva: »Kakor smo nosili podobo zemeljskega, bomo nosili tudi podobo nebeškega« telesa (1 Kor 15,49); »Če pa smo s Kristusom umrli, verujemo, da bomo z njim tudi živeli« (Rim 6,8). Pavel namreč trdno veruje, da bo Kristus »z močjo, s katero si more podvreči vse, preobrazil naše bedno telo, tako da ga bo naredil podobno svojemu poveljavnemu telesu« (Flp 3,21). Oznanilo

te vere je neprecenljivi Pavlov dar človeštvu.

Za Pavla je telo osnovni prostor, v katerem človek izkuša svojo obdarjenost in človeško omejenost. Človek skozi telo zaznava sebe, svet okoli sebe in tudi Boga. Ničesar ne more dojeti mimo telesa, čeprav človek ni samo telo. Zdi se, da mu včasih uhaja iz rok. Hrepenenje in napetosti, ki jih čuti v telesu, ga dramita, ga bodrita in plašita hkrati. To osnovno izkustvo, ki ga ima človek preko telesa, Pavel v svojih pismih vedno znova nagovarja. Človek po telesu izkuša greh, ko se iz predmeta hrepenenja in darovanja spremeni v predmet poželenja (Rim 1,24), ter izkuša radost in življenje, ko se v njem naseli Kristus in razodeva njegovo življenje (2 Kor 4,10). Telo je prostor boja med željami in dejalnimi: »Dobro hoteti je sicer v moji moči, dobro delati pa ni ... Kot notranji človek namreč z veseljem soglašam z Božjo postavo, v svojih udih pa vidim drugo postavo, ki se bojuje proti postavi mojega uma in me usužnjuje postavi greha, ki je v mojih udih« (Rim 7,18,22-23). Po telesu lahko človek tako zaničuje kot povečuje Boga (1 Kor 6,20).

Jana Podjavoršek

Apostol Pavel me nagovarja s svojim pristopom k posameznim skupnostim, kot bi ga videla z veliko lupo v rokah. Med poplavo slabega je sposoben najti dobro, jih pohvaliti, da si za to prizadevajo, in spodbuditi, da se dobro še okrepi. V predanosti Kristusu je vedno odločen, ko je potrebno, in usmiljen, ko gre za nemočne in potrebne pomoči. Posebej pa me nagovarjajo njegova pisma iz ujetništva, ki odsevajo iskreno ljubezen, pristno veselje in resnično svobodo v predanosti Kristusu.

SVETOPISEMSKO POTOVANJE

Majda Kočar, Barbara Salobir
in Pavle Berden

PAVLOVA TIHA LETA

**BIBLIČNO-
ZGODOVINSKO
POPOTOVANJE PO
KILIKIJI IN SIRIJI OD**

26. 08. DO 05. 09. 2009

Imeli smo Milost. Šestinštirideset nas je bilo in bilo je peklensko vroče. Lahko bi zavrelo tudi med nami. Pa ni. Postali smo skupnost. Združeni, duhovniki in laiki, smo na prelomnici med letom sv. Pavla in letom duhovništva skupaj bili na Poti. Da bi se pustili vsrkati v Pavlov, nam neznani svet Kilikije in Sirije. Da bi, sezuti iz čevljev našega vsakdana, ki nam dajejo gotov korak, postali občutljivi. Občutljivi za kraj (*topos*) in Besedo (*logos*). Da bi se iz tega rojeval Duh (*pneuma*). Duh, ki povezuje, oživlja, prenavlja in daje Moč (*dynamis*) za delovanje in spreminjanje. Da bi lahko doživeli svoj (ponovni) klic, svoj prelomni trenutek, kot ga je Pavel nekoč pred Damaskom in v puščavi.

In zato ni bilo bolj idealnega kraja, kot je bil naš, med 26. avgustom in 5. septembrom 2009. Vodilo so nam bila štiri Pavlova pisma: Pismo Galačanom, Prvo in Drugo Korinčanom in Pismo Rimljanom. Rdeča nit romanja je bila *sestopanje* – sestopanje sv. Pavla in vsake-

ga izmed nas - pred Kristusa, pred skupnost in pred Stvarnika. Vsak dan potovanja se je začel s hvalnicami in dosegel vrh s sv. mašo, se nadaljeval v zgodovinskem *toposu* ter se zaključil z *lectio paulina* in skupno refleksijo.

Prvi dan:

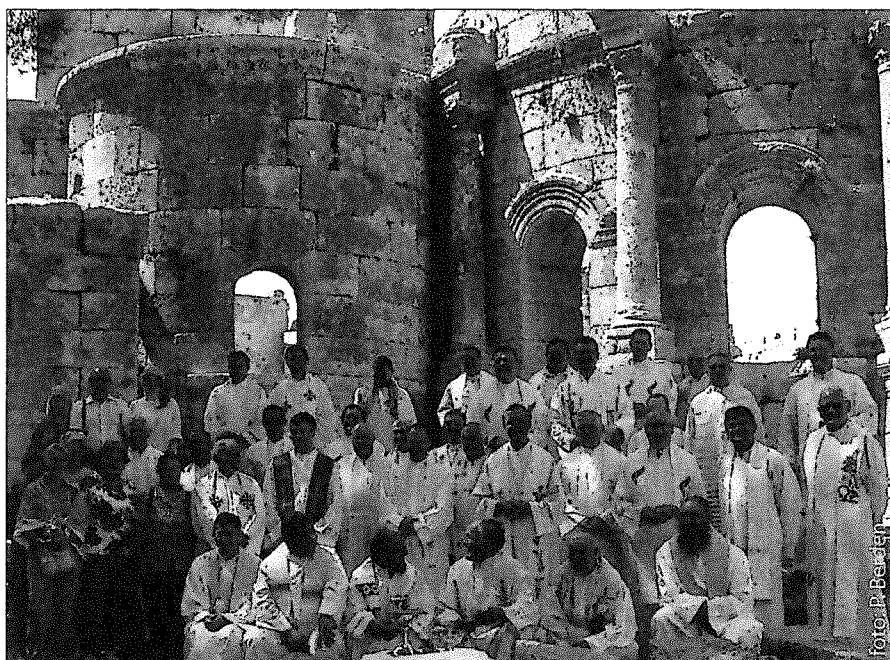
**Tarz – rojstno mesto
apostola Pavla**

Kaj je združilo to skupino? Želja po eksotičnih krajih? Hrepenenje po mestih, kjer je deloval apostol Pavel? Odgovor je odmeval med mašo v Janezovem evangeliju: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad« (Jn 15,16). Da bi se prenovili v duhu svojega uma in oblekli novega človeka. Da bi se lahko "znašli v Njem" (Flp 3,9), ki je Ljubezem.

Drugi dan:

**Antiohija – rojstvo
Cerkve med pogani**

V obmorskem mestu Iskenderun (Aleksandrija) prenočimo v škofjski hiši. Ob petih zjutraj v cerkvi molimo hvalnice in obhajamo sv. mašo. Preko Sirskih vrat se spustimo se v dolino reke Oront, proti Antakiji (Antiohija). Tukaj so se učenci prvič imenovali kristjani. Nad mestom, v votlini cerkve sv. Petra občudujemo katedro, škofov sedež iz kamna, simbol trdnosti in edinosti Kristusovih učencev. »Vsem, ki ste v Rimu Božji ljubljenci, poklicani in sveti, milost vam in mir od Boga, našega Očeta, in od Gospoda Jezusa Kristusa« (Rim 1,7). Ljubljenost, poklicanost, svetost, kot tri temeljne dimenzije identitete Jezusovega učenca. Krščanstvo se od vseh religij ločuje

Razvaline samostana sv. Simona Stilita

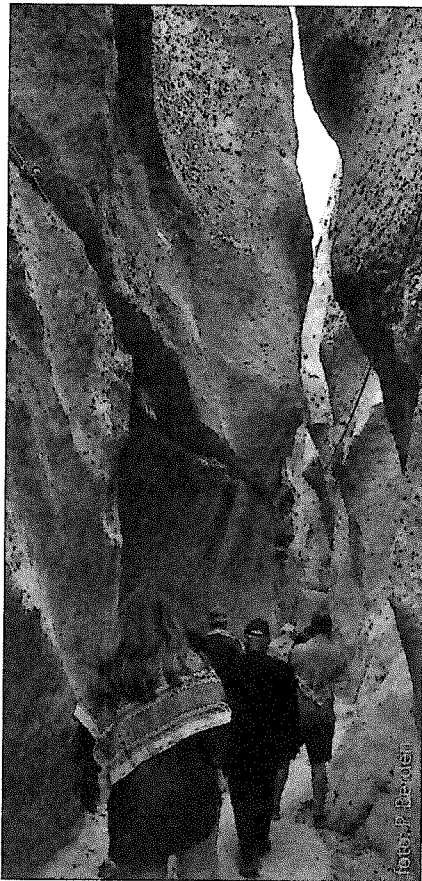
zaradi dogodka ljubezni, iz katerega raste. Temeljna zapoved ljubezni zato ni več zapoved, ampak odgovor na izkustvo ljubezni.

Na poti od Tarza pa vse do globine puščave Arabije smo sestopali počasi. Od starih navad. K zavedanju, kje v resnici sem. Pot nas je skozi Aleksandrijo vodila po stari karavanski poti čez prelaz Sirska vrata v Antiohijo, obmorsko Selevkijo in majhno armensko vasico, na goro svetega Stilita mlajšega, po prehodu sirske meje smo šli še naprej na goro svetega Stilita starejšega, v Sergillo v pokrajini Mrtvih mest, v tradicionalno islamsko mesto Hamma, na križarski grad Crac des Chevalliers, v krščansko vasico Maalulo, nato pa skozi Damask v puščavo, najprej visoko v samostan Mar Musa nato v globino do oaze Palmira, vrhunca našega romanja, ki se je potem postopno izteklo na poti do reke Evfrat, Asadovega jezera za katerim je ogromno akumulacijsko jezero, skozi Mezopotamijo v mesto Aleppo in nazaj v vzhodno Turčijo ter iz Adane z letalom nazaj domov. Pod usklajenim vodstvom naše trojice doc. dr. Maksimilijana Matjaža, škofa msgr. dr. Marjana Turnška in Oskarja Savarina smo se z vsakim dnem bolj stapljali s kraji (takšnimi kot so bili nekoč, v času sv. Pavla, in takšnimi kot so danes), drug z drugim in z Besedo. Ostrili smo občutek za bistveno.

Peti dan:

Krščanska vasica Maalula

V Proti večeru prispemo v vasico Maalula, na 1600 metrih nadmorske višine, enega zadnjih krajev kjer še govorijo Jezusov, aramejski jezik. Nad samostanom sv. Sergeja in Baha odmevajo besede: »Čeprav so namreč Boga spoznali, ga niso kot Boga slavili ali se mu zahvaljevali, marveč so postali v svojih mislih prazni in nespametno srce

Skozi sotesko sv. Tekle

jim je otemnelo» (Rim 1,21). Ob polkrožnem oltarju iz 3. st. mlada domačinka moli Gospodovo molitev v njegovem jeziku. Njen Oče naš ni bil recitacija, ampak molitev, slavljenje Boga, zlito s krajem in milostnim trenutkom, da smo zadrževali dih in so mi gomazeli mravljinici po hrbtu.

Maalula pomeni vhod. Zjutraj se sprehodimo skozi tesno sotesko sv. Tekle. Po legendi je Pavlova učenka Tekla bežala pred preganjanci. Ubežala je skozi vhod, ki se je po zaupni prošnji Bogu odprl v skalni steni. Ali niso naše misli preveč prazne, da bi videli vhod, ki nam ga Gospod odpira? In če vhod prepoznamo, ali imamo pogum stopiti iz varne, trdne gotovosti, na negotovo pot soteske?

Šesti dan:

Damask

Pavla je na poti zaslepila močna luč z neba, nas pa žgoče sonce pred

Sončnimi vrati, ki vodijo iz vzhoda v Damask, na Ravno ulico. Ta je bila nekdaj široka in okrašena s kolonadami, danes pa jo oži mnogovrstna krama. Kakšna je ulica mojega srca?

»Kdo si, Gospod?« In rekel mi je: »Jaz sem Jezus Nazarečan, ki ga ti preganjaš« (Apd 22,8). Pavel je srečal živega, poveličanega, vstalega Jezusa. Kdo si zame, Gospod? Odgovor nas je čakal v cerkvi globoko v kleti Hananijeve hiše. Srečanje z istim, živim, vstalim Jezusom, v podobi, pod katero biva v sedanjem svetu, v podobi kruha – polnost božanstva telesno. G. škof razlaga: Pavel je bil »na konju«, spoštovan, gotov sam vase, prepričan v svoj prav; in ravno v tem »njegovem prav«, ga je presenetil Kristus in Pavel poslej ni bil več gotov, ni se več opiral nase – to je bil Pavlov prvi sestop, sestop pred Kristusa. Kje je moj prav? Kje sem trden in prepričan vase? Prav tam me lahko preseneti Kristus, prav tam se lahko začne moj sestop!«

»Kaj naj naredim, Gospod?« je bilo Pavlovo drugo vprašanje. Nas je odgovor pošiljal v samostan Mar Musa, visoko v skalah, sredi kamnite puščave, kjer živi majhna redovna skupnost, ki si prizadeva za sožitje z muslimani. Udeležba pri sv. maši sirsko-katoliškega obreda, prenočevanje v skromnosti kamnitega samostana. Ob cesti so nas spremljala zaprašena drevesa, ki čakajo milostni dež, da jih spere in osveži. Vedno so ga pripravljena sprejeti. Ali smo mi pripravljene sprejeti dež milosti, ki rosi na nas na tem potovanju?

Sedmi, osmi in deveti dan:

Puščava

Pavel se je po drugem sestopu, zavrnitvi s strani Judov in tudi prvih kristjanov, umaknil v puščavo. V stiku z drugimi narodi, različni-

Večernice v puščavi

mi kulturami in v tišini puščave, je bil sposoben svojega tretjega sestopa, sestopa pred Boga – Stvarnika vse ljudi. Tam je spoznaval, da je Bog Oče vseh, da ljubi vsakega človeka in da je Kristus umrl za vse.

Ko smo v votlini cerkve sv. Petra v Antiohiji najprej začutili ostrino spora v prvi Cerkvi med Petrom in Pavlom, smo se tudi mi spraševali, katerih pravil se je treba držati, kaj je bistveno v našem življenju, od česa pa se sme odstopiti? Izziv romanja. Na starih temeljih, iz tega, kar je, sestaviti novo celoto. Drugačno, preprosto, bistveno, funkcionalno, odprto. Neverjetno odprto. Radikalno. Do temelja! A kje najti odgovor. »Odgovor je v nas. Piše ga Sveti Duh. Odkrivamo ga potrpežljivo, v zaupanju, v pogovoru s sobrati in laiki. Skupaj!« so po poti prav do puščave odmevale v naših srcih tukaj, na začetku poti izrečene besede gospoda škofa. Odgovor lahko najde vsak, če je le hrepenenje dovolj veliko. In še nekaj se nas je dotaknilo. Do globine srca. Prvič, česa vsega ne potrebujemo! In drugič, drugačnost ljudi in vendar neizmerna podobnost. V večini prijazne, zvedave oči, ki so nas opazovale na vsakem koraku (tudi mi smo bili njim dru-

gačni), so prebujale čut, da smo si vsi v svojem najglobljem bistvu enaki. Strahovi in predsodki so se raztapljali v toplini temnorjavih, otroških očk beduinskih otrok. V puščavi, ob karavanskih poteh in v oazah, kjer so se in se še vedno križajo poti številnih narodov, kjer preživiš le, če si preprost, se znaš približati ljudem in to vsem, nas pretrese spoznanje, tako kot je nekoč, prav v teh krajih, prav v enakih okoliščinah, Pavla v njegovih "tihih" letih, ko se je dogajalo njegovo drugo spreobrnjenje, spreobrnjenje v apostola narodov.

Sv. maša v oazi

Da so meje in pravila, ki ne služijo ljudem, nesmiselna. Da pred Bogom ni "priviligiranega" naroda in da smo k odrešenju poklicani vsi. Poklicani, da postanemo prijatelji. Da vzpostavimo dialog. Da ne sodimo, kajti s tem ravno tako grešimo. Ampak da prinašamo na svet, med ljudi, tudi in predvsem v svojem lastnem okolju, kjer živimo, ne s silo in poučevanjem iz piedestala, ampak s svojim lastnim življenjem, Njegovo luč. Luč, ki daje uvid in spreobrača. Luč Ljubezni, Miru in Dobrega.

Ta spoznanja smo delili drug z drugim tekom poti. In na koncu romanja, v hladu borovega gozdička, tik ob avtocesti. Podelili smo si zadnje, zaključne misli o tem, kako smo na poti »sodoživljali vero« (Rim 1,12). Slikovito je pripomnil p. Marko: »Počutil sem se kot ptica in riba hkrati. Močno so nas nagovarjale pridige g. škofa Marjana, ki so nas ponesle v neslutene višine in razmišljanja g. Maksimilijana, ki so nam razkrivala neverjetne globine evangelija.« »Prvič sem zaslučil, kaj je vera«, je izpovedal hudomušni vodič Oskar, ki, kot pravi, »sicer ni iz naše zgodbe«. Romar pripoveduje: »Urejena družina,

uspehi v službi, nova hiša - potem pa v ta navpični steber človeške gotovosti in stremljenja, zareže horizontala križa, negotovost bolezni. V trdem boju za preživetje odpade mnogo navidez pomembnih stvari. Pogovor med zakoncema, ki je poprej zaradi številnih obveznosti postajal površen, se poglobi, družino poveže molitev - sestop pred Kristusa, križ kot milost.« Presunljive so bile solze v očeh g. škofa, ko se je spominjal dveh majhnih

sirskih deklic, ki sta dan poprej pri sv. maši pristopili k obhajilu, a jih ni mogel obhajati. »Prišli sta h Kristusu...«.

Hrup avtomobilov, ki so nedaleč stran švigali mimo nas, je že napovedoval, da se vračamo v civilizacijo, v domače okolje. V tem vzdušju smo se ozrli še zadnjič nazaj in se zavedli: okrepilo nas je, skupna pot, skupnost prežeta z Besedo in Svetim Duhom. Iz nas je žarela hvaležnost za vse, kar se je zgodilo

na poti. Čudovito je bilo potovati v skupini, ki ji nikoli ni bilo nič odveč, ki je vse zaplete sprejela dobrovoljno, kjer ni bilo veseljačenja, ampak veselje, kjer ni bilo kletve, marveč molitev. Resnično, bil je milostni čas, čas ko smo *sodoživljali vero*. Ugotavljali smo: »Karkoli se nam dogaja, je namenoma, samo za nas. Za vsakega posebej. On išče poti, da bi nas osvojil! Povsem, kot Pavla.» In konec poti je šele začetek!

Vabimo na

SVETOPISEMSKI MARATON

z naslovom

TVOJA BESEDA - MOČ V STISKI

Duhovno središče Sv. Jožefa, Ljubljana - Poljane

od 4. do 11. oktobra 2009

Nedelja, 4. oktober ob 18h:

OTVORITVENA SLOVESNOST

(Sveto pismo berejo častni gostje v različnih jezikih)

Sreda, 7. oktober ob 20h na Prešernovem trgu v Ljubljani:

KONCERT SODOBNE DUHOVNE GLASBE

(Odsev, Binkoštniki, Sašo&Robi s skupino, Nada Žgur s skupino Alfa + Omega; vmes kratka pričevanja)

Četrtek, 9. oktober ob 20h:

SKUPNI EKUMENSKI VEČER S TAIZEJSKO MOLITVIJO

Nedelja, 11. oktober ob 16h:

ZAKLJUČNA SLOVESNOST

(pričevanja, podelitev nagrad s fotonatečaja ter predstava **Gregorja Čušina** »Jona - besni prerok«)

Vsak dan od 5. do 10. oktobra bodo ob 7.30 in 18.00 vodene svetopisemske meditacije po metodi »Lectio divina«

DOGAJANJE

Dr. Rudolf Koncilija, podpredsednik SBG

Letno srečanje voditeljev bibličnih gibanj Srednje Evrope

V prvi polovici septembra so se v Budimpešti zbrali voditelji bibličnih gibanj srednje Evrope. Na željo predsednice SBG sem kot podpredsednik zastopal Slovenijo. Za pripravo na srečanje smo dobili 55 predlogov, ki jih je lanska škofovska sinoda izročila svetemu očetu. Uradno smo ukinili AMB, dosedanjo »Delovno skupnost srednjeevropskih bibličnih gibanj« s sedežem na Dunaju. Srednjeevropski voditelj je biblicist dr. Petr Chalupa iz Olomuca. Tema srečanja je obsegala tudi izmenjavo izkušenj o uporabi računalnika v biblični pastoralni.

Na Katehetsko pastoralni šoli v Ljubljani se izvaja **dvoletna druga stopnja študija Biblična smer**, ki pripravlja voditelje bibličnih skupin.

Pogoj je končana prva stopnja. Izvajala se bo tudi v Mariboru ob zadostnem številu prijav. Prijave: kps.ljubljana@rkc.si; kps.maribor@rkc.si

Dom duhovnosti Kančevci

SVETOPISEMSKE

DUHOVNE VAJE:

S sv. Pavlom preko telesa do
Boga, od 1. do 4. oktobra 2009

Voditelj: doc. dr. Maksimilijan Matjaž

Pavlovo oznanjevanje izhaja iz izkustva milosti, zato ga brez osebne izkustva milosti ni mogoče dojeti. Z branjem, premišljevanjem in molitvijo odlomkov iz Pisma Rimljanom in Prvega pisma Korinčanom bomo vstopali v Pavlovo izkustvo milosti v Jezusu Kristusu ter preko tega v njegovo razumevanje človeka, telesa, križa in Cerkve. Pavel ne želi oznanjati neke nove postave, nekega novega versko-moralnega sistema, temveč osebo Jezusa Kristusa: »Sklenil sem namreč, da med vami ne bom vedel za nič drugega kakor za Jezusa Kristusa, in sicer križanega« (1 Kor 2,2). Jezus se nam je razodel v telesu, »v podobi Boga, a se ni ljubosumno

oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobo služabnika in postal podoben ljudem. Po zunanosti je bil kakor človek« (Flp 2,6-7). Samo preko telesa lahko odkrivamo Boga in samo preko Boga lahko prepoznavamo svoja telesa kot »podobo in slavo Boga« (1 Kor 11,7), kot »Božji tempelj« (1 Kor 3,16) in »tempelj Svelega Duha« (1 Kor 6,19). Pavel poziva, da bi svoje telo izročali Bogu, »da postane orodje pravičnosti« (Rim 5,13), da bi pred Kristusom ozaveščali svoje življenje in prepoznavali v njem poklicanost k ljubezni. To prepoznavanje odrešenega življenja imenuje Pavel duhovni boj (prim. Rim 7,14-25).

Prijave in informacije: *franc.smole@guest.arnes.si*; ali *www.eksegeza.net* ali na poštni naslov: *Eksegeza.net Andreanum, Slovenska ul. 17, 2000 Maribor*.

DUHOVNE VAJE S CERKVENIMI OČETI,

Od 27. do 29. novembra 2009

Voditelj: br. Miran Špelič

Prijave in informacije: jana.podjavorsek@rkc.si; mobilni telefon: 031-527-989

Seznam s časovnim razporedom branja najdete v cerkvi sv. Jožefa na Poljanah, od ponedeljka, 29. septembra pa tudi na spletni strani *www.biblija.net*. Skupine in župnije se lahko za branje prijavite tudi na telefonski številki 041/539-077

Dogodek organiziramo:

**Baptistična cerkev, Binkoštna cerkev
Evangelikiška cerkev, Katoliška cerkev
Krščanska adventistična cerkev, Pravoslavna cerkev**

Duhovno središče svetega Jožefa
Gibanja v Katoliški cerkvi:
Delavnice molitve in življenja
Družina in Življenje
Marijino delo
Nazaret
Neokatehumenat
Pot
Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov Slovenije
Prenova v Duhu
Skupnost Emanuel
Skupnost krščanskega življenja
Slovensko biblično gibanje
Zakonci za Kristusa
Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov
Zveza bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov

BOŽJA BESEDA ZA VSAK DAN

Pripravljala s. Metka Tušar

OKTOBER 2009				
1. okt.	Č	Terezija	Iz 66,10-14c Ps 19,8-11 Lk 10,1-12	»V katero koli mesto pridete in vas sprejmejo, jejte, s čimer vam postrežejo« (Lk 10,8)
2. okt.	P	Angeli varuhi	2 Mz 23,20-23 Ps 91,1-6,10-11 Mt 18,1-5,10 Bar 4,5-12,27-29 Lk 10,17-24	»In kdor sprejme enega takega otroka v mojem imenu, mene sprejme« (Mt 18,5).
3. okt.	S	Francišek Borgia	1 Mz 2,18-24 Ps 128,1-6 Heb 2,9-11 Mt 10,2-16	»... ampak se veselite, ker so vaša imena zapisana v nebesih« (Lk 10,20b).
4. okt.	N	Rožnovenska nedelja Francišek Asiški	Jon 1,1-16,2,11 Ps Jon 2,3-5,8 Lk 10,25-37	»Pustite otroke, naj prihajajo k meni, in ne branite jim, kajti takšnih je Božje kraljestvo« (Mr 10,14).
5. okt.	P	Flora	Jon 3,1-10 Ps 130,1-4,7-8 Lk 10,38-42	»Naslednji dan je vzel dva denarja, ju dal gostilničarju in rekel: »Poskrbi zanj, in kar boš več porabil, ti bom nazaj grede povrnil« (Lk 10,35).
6. okt.	T	Bruno	Jon 4,1-11 Ps 86,3-6,9-10 Lk 11,1-4	»Le eno je potrebno. Marija si je izvolila dobri del, ki ji ne bo odvzet« (Lk 10,42).
7. okt.	S	Rožnovenska Mati Božja	Jon 4,1-11 Ps 86,3-6,9-10 Lk 11,1-4	Nekdoč je na nekem kraju molil. Ko je nehaj, mu je eden izmed njegovih učencev dejal: »Gospod, nauči nas moliti, kakor je tudi Janez naučil svoje učence« (Lk 11,1).
8. okt.	Č	Benedikta	Mal 3,13-20a Ps 1,1-4,6 Lk 11,5-13	»Tudi jaz vam pravim: Prosite in vam bo dano; iščite in boste našli; Trkajte in se vam bo odprlo« (Lk 11,9)
9. okt.	P	Dionizij	Jl 1,13-15,2,1-2 Ps 9,2-3,6,16,8-9 Lk 11,15-26	»Če pa z Božjim prstom izganjam demone, potem je prišlo k vam Božje kraljestvo« (Lk 11,20).
10. okt.	S	Florencij	Jl 4,12-21 Ps 97,1-2,5,6,11-12 Lk 11,27-28	On pa je rekel: »Še bolj blagor tistim, ki Božjo besedo poslušajo in se po njej ravnaajo« (Lk 11,28).
11. okt.	N	28. navadna nedelja	Mdr 7,7-11 Ps 90,12-17 Heb 4,12-13 Mr 10,17-30	»Glej, mi smo vse zapustili in šli za teboj« (Mr 18,28b).
12. okt.	P	Maksimilijan	Rim 1,1-7 Ps 98,1-4 Lk 11,29-32	»Kraljica Junga bo ob sodbi vstala z možmi tega rodu in jih obsodila, kajti prišla je s konca zemlje, da bi sišala Salomonovo modrost; in glejte, več kakor Salomon je tukaj« (Lk 11,31).
13. okt.	T	Kolomen	Rim 1,16-25 Lk 11,37-41	»Dajte rajle v mliloščino to, kar je znotraj, in glejte, vse vam bo čisto« (Lk 11,41).
14. okt.	S	Kalist I.	Rim 2,1-11 Ps 62,2-3,6-9 Lk 11,42-46	»Toda gorje vam, farizeji! Desetinno dajete od mete in rutice in vsakovrstne zelenjave, zanemarjate pa pravico in Božjo ljubezen. To bi bilo treba storiti in onega ne opustiti« (Lk 11,42).
15. okt.	Č	Terezija	Rim 3,21-29 Ps 130,1-6 Lk 11,47-54	»Gorje vam, učitelji postave, ker ste vzeli ključ spoznanja. Sami niste vstopili, tistim pa, ki so hoteli vstopiti, ste to preprečili« (Lk 11,52).
16. okt.	P	Hedvika	Rim 4,1-8 Ps 32,1-2,5,7,11 Lk 12,1-7	»Vam pa so celo vsi lasje na glavi preštrani. Ne bojte se! Vredni ste več kakor veliko vrabecev« (Lk 12,7).
17. okt.	S	Ignacij	Flp 3,17-21,4,1 Ps 105,6-9,42-43 Lk 12,8-12	»Kajti Sveti Duh vas bo poučil tisto uro, kaj je treba reči« (Lk 12,12).
18. okt.	N	29. navadna misijonska nedelja	Iz 53,10-11 Ps 33,4-5,18-20,22 Heb 4,14-16 Mr 10,35-45	»Med vamti pa naj ne bo tako, ampak kdor hoče postati velik med vamti, naj bo vaš strežnik« (Mr 10,43).

19. okt.	P	Pavel	Rim 4,20-25 Ps Lk 1,69-75 Lk 12,13-21	»In rekel jim je: »Pazite in varujte se vsake pohlepnosti, kajti življenje nikogar ni v obliju iz njegovega premoženja« (Lk 12,15).
20. okt.	T	Irena	Rim 5,12-5,17-19 20b-21 Ps 40,7-10,17 Lk 12,35-38	»Blagor tistim služabnikom, ki jih bo gospodar ob svojem prihodu našel budne« (Lk 12, 37a).
21. okt.	S	Uršula	Rim 6,12-18 Ps 124,2-5,7-8 Lk 12,39-48	»Tudi vi bodite pripravljene, kajti ob uri, ko ne pričakujete, bo prišel Sin človekov« (Lk 12,40).
22. okt.	Č	Marija Saloma	Rim 6,19-23 Ps 1,1-4,6 Lk 12,49-52	»Prišel sem, da vržem ogenj na zemljo, in kako želim, da bi se že razplamtel!« (Lk 12,49)
23. okt.	P	Janez	Rim 7,18-25a Ps 119,66,68,76-77,93-94 Lk 12,54-59	»Kajci tudi sami od sebe ne presojate, kaj je prav?« (Lk 12,57)
24. okt.	S	Anton	Rim 8,1-11 Ps 24,1-6 Lk 13,1-9	Ta pa mu je odgovoril: »Gospod, pusti jo še letos, da jo okopljem in pognojim. Morda bo naposled obrodila sadj; če pa ne, jo boš posekal!« (Lk 13,8-9)
25. okt.	N	30. navadna žegnanjska nedelja	Jer 31,7-9 Ps 126,1-6 Heb 5,1-6 Mt 10,46-52	Slepi mu je dejal: »Rabuni, da bi spregledali!« (Mr 10,51)
26. okt.	P	Lucijan	Rim 8,12-17 Ps 68,2,4,6,20-21 Lk 13,10-17	Položil je nanj roke in takoj se je vzravnala in slavila Boga (Lk 13,13).
27. okt.	T	Sabina	Rim 8,18-25 Ps 126,1-6 Lk 13,18-21	In spet je rekel: »Čemu naj primerjam Božje kraljestvo? Podobno je kvasu, ki ga je vzela žena in ga umesila v tri merice moke, dokler se ni vse prekvasilo!« (Lk 13,20-21)
28. okt.	S	Simon in Juda Tadej	Flt 2,19-22 Ps 19,2-5 Lk 6,12-16	Tiste dni je šel na goro molit in vsa noč je prebedel v molitvi k Bogu. Ko se je zdanilo, je poklical k sebi svoje učence in si jih je izmed njih izbral dvanajst, katere je imenoval tudi apostole. (Lk 6,12-13).
29. okt.	Č	Narcis	Rim 8,31b-39 Ps 109,21-22,26-27,30-31 Lk 13,31-35	»Glej, izganjam demone in ozdravljam še danes in jutri, in tretji dan bom dosegel cilj!« (Lk 13,32b).
30. okt.	P	Marcijan	Rim 9,1-5 Ps 147,12-15,19-20 Lk 14,1-6	Njim pa je rekel: »Kornu izmed vas bo sin ali vol padel v vodnjak in ga ne bo takoj, na sobotni dan, posegnil ven?« (Lk 14,5)
31. okt.	S	Volfgang	Rim 11,1-2a,11-12,25-29 Ps 94,12-15,17-18 Lk 14,1,7-11	»Kadar si povabljen, pojdi in sedi na zadnje mesto, da ti reče tisti, ki te je povabil, ko pride: »Priatelj, pomakni se višek! Takrat boš počaščen vprčo vseh, ki so s teboj pri mizi!« (Lk 14,10).

NOVEMBER 2009

1. nov.	N	VSI SVETI	Raz 7,2-4,9-14 Ps 24,1-6 1 Jn 3,1-3 Mt 5,1-12a	»Blagor žalostnim, kajti potolaženi bodo!« (Mt 5,4).
2. nov.	P	Spomin vseh vernih rajnih	2 MkB 12,43-46 Ps 103 2 Kor 5,1-6-10 Mt 25,31-46 Rim 12,5-16a	»Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta! Prejmite v posest kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta!« (Mt 25,34)
3. nov.	T	Viktorin	Ps 131,1-3 Lk 14,15-24 Rim 13,8-10	»Kajti povem vam: Nobeden izmed onih povabljenih mož ne bo okusil moje večerje!« (Lk 14,24)
4. nov.	S	Karel	Ps 117,1-2,4-5,9 Lk 14,25-33	»Tako torej nobeden izmed vas, ki se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec!« (Lk 14,33).

5. nov.	Č	Zaharija in Elizabeta	Rim 14,7-12 Ps 27,1,4,13-14 Lk 15,1-10	»Kdo izmed vas, ki ima sto ovč, pa izgubi eno od njih, ne pusti devetindesetdesetih v puščavi in gre za izgubljeno, dokler je ne najde?« (Lk 15,4)
6. nov.	P	Lenart	Rim 15,14-21 Ps 98,1-4 Lk 16,1-8	»Poklical ga je in mu rekel: »Kaj sišiš o tebi? Podaj obrazčun o svojem oskbovanju!« (Lk 16,2a)
7. nov.	S	Ernest	Rim 16,3-9,16,22-27 Ps 145,2-5,10-11 Lk 16,9-15	»Kdor je v najmanjšem zvest, je zvest tudi v velikem!« (Lk 16,10a).
8. nov.	N	32. navadna zahvalna nedelja	1 Kr 17,10-16 Ps 146,6-10 Heb 9,24-28 Mt 12,38-44	»Vsi so namreč vrgli od svojega preobljaja, ta pa je dalja od svojega uboštva vse, kar je imela, vse, kar potrebuje za življenje!« (Mr 12,44).
9. nov.	P	Posvetitev lateranske bazilike	Mdr 1,1-7 Ps 139,1-10 Lk 17,1-6	Gospod pa jim je dejal: »Če bi imeli vero kakor gorčično zrno, bi rekli tej murvi: »Izrvi se s koreninami vved in se presadi v moje, in bi vam bila pokorna!« (Lk 17,6).
10. nov.	T	Leon	Mdr 2,23-24,3,1-9 Ps 34,2-3,16-19 Lk 17,7-10	»Tako tudi vi, ko naredite vse, kar vam je bilo ukazano, govorite: 'Nekoristni služabniki smo; naredili smo, kar smo bili dolžni narediti!« (Lk 17,10).
11. nov.	S	Martin	Mdr 6,1-11 Ps 82,3-4,6-7 Lk 17,11-19	Ko je eden izmed njih videl, da je bil ozdravljen, se je vrnil in z močnim glasom slavil Boga (Lk 17,15).
12. nov.	Č	Jozafat	Mdr 7,22-30,8,1 Ps 119,9-11,130,135,175 Lk 17,20-25	Ko so ga farizeji vprašali, kdaj pride Božje kraljestvo, jim je odgovoril: »Božje kraljestvo ne pride tako, da bi zbuhalo pozornost!« (Lk 17,20).
13. nov.	P	Stanislav	Mdr 13,1-9 Ps 19,2-5 Lk 17,26-37	»Kdor bo skušal rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa ga bo izgubil, ga bo rešil!« (Lk 17,33).
14. nov.	S	Nikolaj	Mdr 18,14-16,19,6-9 Ps 105,2-3,36-37,42-43 Lk 18,1-8	»Mar Bog ne bo pomagal do pravice svojim izvoljenim, ki noč in dan vpletjo k njemu? Bo mar odlašal?« (Lk 18,7)
15. nov.	N	33. navadna nedelja	Dan 12,1-3 Ps 16,5,8-11 Heb 10,11-14,18 Mt 13,24-32	»Za tisti dan ali uro pa ne ve nihče, ne angeli v nebesih ne Sin, ampak samo Oče!« (Mr 13,32).
16. nov.	P	Marijeta	1 MkB 1,10-5,41-43,54-57,62-64 Ps 119,53,61,134,150,155,158 Lk 18,35-43	Tisti, ki so hodili spredaj, so ga grajali, naj umolkne: on pa je še bolj vplil: »Davidov sin, usmili se me!« (Lk 18,39)
17. nov.	T	Elizabeta	2 MkB 6,18-31 Ps 3,2-7 Lk 19,1-10	Stekel je naprej in splezal na divjo smokvo, da bi ga videl, kajti moral bi biti tam mimo (Lk 19,4).
18. nov.	S	Posvetitev bazilike sv. Petra in Pavla	Apd 28,11-16,30-31 Ps 98 Mt 14,22-33	On mu je dejal: »Pridi! In Peter je stopil iz čolna, hodil po vodi in šel k Jezusu (Mt 14,29).
19. nov.	Č	Matlida	1 MkB 2,15-29 Ps 50,1-2,5-6,14-15 Lk 19,41-44	Rekel je: »O, da bi tudi ti na ta dan spoznalo, kaj ti prinosa mir, tako pa je prikrilo tvojim očem!« (Lk 19,42)
20. nov.	P	Edmund	1 MkB 4,36-37,52-59 Ps 1 Kin 29,10-12 Lk 19,45-48	Rekel je: »Pisano je: 'Moja hiša naj bo hiša molitve', vi pa ste iz nje naredili razbojniško jamo!« (Lk 19,46).
21. nov.	S	Darovanje Device Marije	1 MkB 6,1-13 Ps 9,2-4,6,1-19 Lk 20,27-40	»Bog pa ni Bog mrtvih, ampak živih, kajti njemu vsi živijo!« (Lk 20,38).
22. nov.	N	Kristus Kralj vesoljstva	Dan 7,13-14 Ps 93,1-2,5 Raz 1,5-8 Jn 18,33b-37	»Ti praviš, da sem kralj. Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da pričujem za resnico. Kdor je iz resnice, posliša moj glas!« (Jn 18,37b).
23. nov.	P	Klemen	Dan 1,1-6,8-20 Ps Dan 3,52-56 Lk 21,1-4	In je rekel: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi!« (Lk 21,3).

24. nov.	T	Andrej	Dan 2,31-45 Ps Dan 3,57-60 Lk 21,5-11	»Prišli bodo dnevi, ko od tega, kar vidite, ne bo ostal kamen na kamnu, ki bi ne bil zrnsen« (Lk 21,6).
25. nov.	S	Katarina	Dan 5,1-6; 13-14; 16-17; 23-28 Ps Dan 3,62-67 Lk 21,12-19	»jaz vam bom namreč dal usta in modrost, kateri vsi vaši nasprotniki ne bodo mogli kljubovati ali ji ugovarjati« (Lk 21,15).
26. nov.	Č	Valerijan	Dan 6,12-28 Ps Dan 3,68-73 Lk 21,20-28	»Ko se bo to začelo dogajati, se vztrajajte in vzdignite glave, kajti vaša odkupitev se približuje« (Lk 21,28).
27. nov.	P	Modest	Dan 7,2-14 Ps Dan 3,75-80 Lk 21,29-33	»Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa nikakor ne bodo prešle« (Lk 21,33).
28. nov.	S	Berta	Dan 7,15-27 Ps Dan 3,82-87 Lk 21,34-36	»Zato bedite in vsak čas molite, da bi zmogli ubežati vsemu temu, kar se bo zgodilo, in stopiti pred Sina, človekovega« (Lk 21,36).
29. nov.	N	1. adventna nedelja	Jer 33,14-16 Ps 25,4-5; 8-10; 14 1 Tes 3,12; 4,2 Lk 21,25-28; 34-36	»Ko se bo to začelo dogajati, se vztrajajte in vzdignite glave, kajti vaša odkupitev se približuje« (Lk 21,28).
30. nov.	P	Andrej	Rim 10,9-18 Ps 19,2-5 Mt 4,18-22	Takoj sta pustila mreže in šla za njim (Mt 4,20).

DECEMBER 2009

1. dec.	T	Elijaj	Iz 11,1-10 Ps 72,1-2; 7-8; 12-13; 17 Lk 10,21-24	Tedaj se je obrnil k učencem in jim na samem reklet: »Blagor očem, ki vidijo, kar vi gledate!« (Lk 10,23)
2. dec.	S	Vivjana	Iz 25,6-10a Ps 23,1-6 Mt 15,29-37	Vzel je tistih sedem hlebov in ribe, se zahvalil, razlomil hlebe in daljal učencem, učenci pa množicam (Mt 15, 36).
3. dec.	Č	Francšek	Iz 26,1-6 Ps 118,1.8; 19; 21; 25-27 Mt 2,21; 24-27	»Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje, podoben pseudaridnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalok« (Mt 2,24).
4. dec.	P	Janez	Iz 29,17-24 Ps 27,1,4; 13-14 Mt 9,27-31	Ko je stopil v hišo, sta slepa prišla k njemu. Jezus jima je reklet: »Ali verujeta, da morem to storiti?« »Da, Gospod,« sta mu dejala (Mt 9,28).
5. dec.	S	Savo	Iz 30,9-21; 23-26 Ps 147,1-6 Mt 9,35-38; 10,1-6; 8	»Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavce na svojo žetev« (Mt 9,38).
6. dec.	N	2. adventna nedelja	Bar 5,1-9 Ps 126,1-6 Flp 1,4-6; 8-11 Lk 3,1-6	Prehodil je vso jordansko pokrajino in oznanjal krst spreobrnjenja v odpuščanje grehov« (Lk 3,3).
7. dec.	P	Ambrož	Iz 35,1-10 Ps 85,9-14 Lk 5,17-26	»Ampak da boste vedeli, da ima Sin človekov oblast na zemlji odpustiti grehe,« je dejal hromemu: »Rečem ti: Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi domov!« (Lk 5,24)
8. dec.	T	Brezmadežno spočetje Device Marije	Ps 98,1-4 Ef 1,3-6; 11-12 Lk 1,26-38	Marija pa je rekla: »Glej, Gospodova služabnica sem, zgođi se mi po tvoji besedi!« In angel je šel od nje (Lk 1,38).
9. dec.	S	Valerija	Iz 40,25-31 Ps 103,1-4; 8; 10 Mt 11,28-30	»Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in naši boste počitek svojim dušam« (Mt 11,29).
10. dec.	Č	Loretka Mari Božja	Iz 41,13-20 Ps 145,1-9; 13 Mt 11,11-15	»Od dan Janeza Kristnika do zdaj si nebeško kraljestvo s silo utira pot in močni ga osvajajo!« (Mt 11, 12).
11. dec.	P	Damaz	Iz 48,17-19 Ps 1,1-4; 6 Mt 1,1,16-19	»Prišel je Sin človekov, ki je in pije, pa pravi: »Glej, požrešče je in pljanec, prijatelj cestinarjev in grešnikov; in modrost je bila opravičena po svojih delih« (Mt 11,19).
12. dec.	S	Amalija	Sif 48,1-4; 9-11 Ps 80,2-3; 15-16; 18-19 Mt 17,10-13	»Povem pa vam, da je Elijaj že prišel, a ga niso prepoznali, temveč so storili z njim, kar so hoteli. Tako bo tudi Sin človekov trpel od njih« (Mt 17,12).

13. dec.	N	3. adventna nedelja	Sof 3,14-18a Ps Iz 12,2-6 Flp 4,4-7 Lk 3,10-18	Odgovarjal jim je: »Kdor ima dve suknji, naj ju deli s tistim, ki nima nobene, in kdor ima živeč, naj stori enakok« (Lk 3,11).
14. dec.	P	Janez od Kriza	4 Mz 24,2-7; 15-17a; Ps 25,4-9 Mt 21,23-27	Jezus je odgovoril in jim reklet: »Tudi jaz vas bom vprašal neko stvar. Če mi to poveste, vam bom tudi jaz povedal, s kakšno oblastjo to delam« (Mt 21,24).
15. dec.	T	Marija	Sof 3,12-9; 13 Ps 34,2-3; 6-7; 17-19; 23 Mt 21,28-32	»Janez je namreč prišel k vam na pot pravčnosti in mu niste verjeli, cestinarji in vlačuge pa so mu verjeli. Vi ste to videli in se tudi potlej niste skesali, da bi mu verjeli« (Mt 21,32).
16. dec.	S	Albina	Iz 45,6b-8; 18; 21b-25 Ps 85,9-14 Lk 7,18b-23	Odgovoril jima je: »Pojdita in sporočita Janezu, kar sta videla in slišala; slepi spregledujejo, hroni hodijo, gobavi so očičeni, gluhi slišijo, mrtvi so obujeni, ubogim se oznanja evangelij« (Lk 7,22).
17. dec.	Č	Lazar	1 Mz 49,2-8; 10 Ps 72,1-4; 7-8; 17 Mt 11,1-7	Salmonu je Rahaba rodila Boaza, Boazu je Ruta rodila Obeđa. Obeđu se je rodil Jesse. Jessej se je rodil David, kralj (Mt 1,5-6).
18. dec.	P	Vunibald	Jer 23,5-8 Ps 72,1-2; 12-13; 18-19 Mt 1,18-24	Ko se je Jožef zbudil, je storil, kakor mu je naročil Gospodov angel. Vzel je svojo ženo k sebi (Mt 1,24)
19. dec.	S	Urban	Sod 13,2-7; 24-25a Ps 71,3-6; 16-17 Lk 1,5-25	Angel pa mu je reklet: »Ne boj se, Zaharija, kajti uslišana je tvoja molitev! Tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina. Daj mu ime Janez« (Lk 1,13).
20. dec.	N	4. adventna nedelja	Mih 5,1-4 Ps 80,2-3; 15-16; 18-19 Heb 10,5-10 Lk 1,39-45	»Blagor ji, ki je verovala, da se bo izpolnilo, kar ji je povedal Gospod!« (Lk 1,45)
21. dec.	P	Peter	Vp 2,8-14 Ps 33,1-3; 11-12; 20-21 Lk 1,39-45	In je na ves glas vzkliknila in rekla: »Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen sad tvojega telesa!« (Lk 1,42)
22. dec.	T	Franciška	1 Sam 1,24-28 Ps 1 Sam 2 Lk 1,46-56	»Kajti velike reči mi je storil Mogočni in njegovo ime je svetok« (Lk 1,49).
23. dec.	S	Janez	Mai 3,1-4; 23-24 Ps 25,4-5; 8-10; 14 Lk 1,57-66	In vsi, ki so zanje slišali, so si jih vtisnili v svoje srce in govori: »Kaj neki bo ta otrok? Gospodova roka je bila namreč z njim« (Lk 1,66).
24. dec.	Č	Adam in Eva	Iz 62,1-5 Ps 89,4-5; 16-17; 27; 29 Apd 13,16-17; 22-25 Mt 1,1-25	Vseh rodov je torej od Abrahama do Davida štirinajst rodov, od Davida do preselitve v Babilon štrinajst rodov, od preselitve v Babilon do Kristusa štrinajst rodov (Mt 1,17).
25. dec.	P	BOŽIČ	Iz 52,7-10 Ps 98,1-6 Heb 1,1-6	Resnična luč, ki razsvetljuje vsakega človeka, je prihajala na svet (Jn 1,9).
26. dec.	S	Štefan	Apd 6,8-10; 54-60 Ps 31,3-4; 6-8; 17-21 Heb 1,1-6	»Kadar pa vas izročijo, ne skrbite, kako in kaj bi govorili, kajti tisto uro vam bo dano, kaj naj bi govorili!« (Mt 10,19).
27. dec.	N	Nedelja svete družine	Mt 10,17-22 1 Sam 1,20-22; 24-28 Ps 128,1-5 1 Jn 3,1-2; 21-24	In vsi, ki so ga slišali, so bili iz sebe nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori (Lk 2,47).
28. dec.	P	Nedolžni otroci	1 Jn 1,5-10 Ps 124,2-5; 7-8 Lk 2,41-52	Glas se je slišal v Rami, jok in veliko žalovanje. Rahela je jokala za svojimi otroki in se ni hotela potolažiti, ker jih ni (Mt 2,18).
29. dec.	T	Tomaz	Mt 2,13-18 1 Jn 2,3-11 Ps 96,1-3; 5-6 Lk 2,22-35	»Kajti moje oči so vidale tvojo rešitev, ki si jo pripravil pred obličjem vseh ljudstev« (Lk 2,30-31).
30. dec.	S	Roger	1 Jn 2,12-17 Ps 96,7-10 Lk 2,36-40	Otrok pa je raste! In se krepil. Bil je vedno bolj poln modrosti in Božja milost je bila z njim (Lk 2,40).
31. dec.	Č	Silvester	1 Jn 2,18-21 Ps 96,1-2; 11-13 Jn 1,1-18	Boga ni nikoli nihče videl; edinorojeni Bog, ki biva v Očetovem naročju, on je razloži (Jn 1,18).